

Projekt

z dnia 21 listopada 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR VIII/66/2024
RADY MIEJSKIEJ W WOJNICZU**

z dnia 29 listopada 2024 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wojnicz na lata 2025 – 2027.

Na podstawie art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024r. poz.177 ze zm.), art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024r. poz. 1283) oraz art. 18, ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024r. poz.1465 ze zm.) Rada Miejska w Wojniczu uchwala, co następuje:

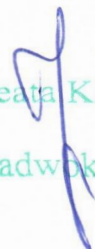
§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wojnicz na lata 2025-2027 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

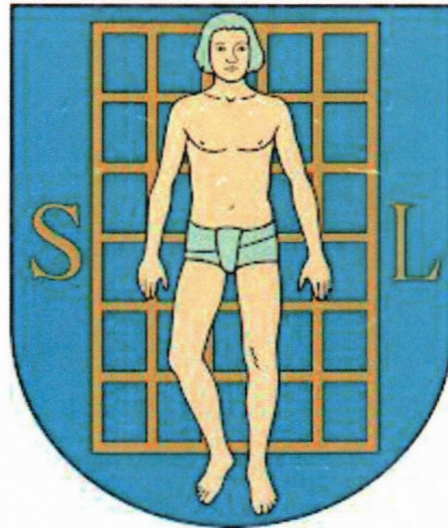
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Wojnicza oraz Dyrektorowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojniczu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2025r.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej

Aneta Kawa

Beata Kijak
adwokat

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE WOJNICZ NA LATA 2025-2027

Wprowadzenie

„Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych” [Konstytucja RP, Art.72]

Czas, kiedy dziecko przychodzi na świat, jest czasem wielkich zmian to wyzwanie, przed którym stają rodzice. Nadrzędną wartością dla każdego człowieka powinno być dobro dziecka; dziecka, które potrzebuje szczególnej ochrony ze strony dorosłego. Każde dziecko ma prawo do rozwijania się w rodzinnym środowisku, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia. Rodzina to najbardziej elementarna komórka społeczna, tworząca naturalną przestrzeń do optymalnego i wszechstronnego rozwoju dziecka, to rodzina wprowadza je w świat kultury i przygotowuje je do udziału w życiu dorosłych. W rodzinie tworzą się pierwsze więzi emocjonalne, rodzą się uczucia. Dziecko podczas uczestnictwa w jej życiu, powinno poznawać wzory zachowań, normy i zasady postępowania społecznego. Rodzice dla dziecka stają się autorytetem i wzorem do naśladowania. To od rodziców zależy, jak dziecko będzie postrzegało świat, do tego jest mu niezbędna wiedza, którą nabywać będzie przez całe życie.

Wsparcie rodzin przez jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej jest niezwykle ważne, szczególnie w czasie, gdy rodzina przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Każda rodzina ma prawo do pomocy w przypadku pojawiających się trudności. Jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej realizują szereg działań mających na celu przezwyciężenie problemów i przywrócenie zdolności opiekuńczo-wychowawczych.

W świetle założeń ogólnie obowiązujących przepisów w RP, pomoc dziecku i rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego, lokalnego systemu. Rosnące zagrożenia wywierają potrzebę tworzenia Programu pomocy oraz zintegrowanych działań wspierających rodzinę. Gminny Program Wspierania Rodzin w Gminie Wojnicz został opracowany w oparciu o założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2023 r. poz.1426, z późn. zm.), w której mowa jest o zadaniach własnych gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc ta powinna w miarę możliwości doprowadzić do

życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem. W przepisach o pomocy społecznej zawarta jest zasada pomocniczości, która kładzie nacisk na wspieranie, a nie na bezpośrednie zaspokajanie potrzeb. Mianem rodziny dysfunkcyjnej określa się rodzinę, w której występują istotne nieprawidłowości w zaspokajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka. Problemy w takich rodzinach mają najczęściej charakter wielopokoleniowego procesu tworząc przez to błędne koło, które ciężko rodzinie przetrwać wyłącznie własnymi siłami.

Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 jest kontynuacją poprzedniego Programu oraz dokumentem, który scala podejmowane działania na rzecz rodziny. Prezentowany Program jest propozycją możliwych zadań w zakresie opieki nad dziećmi oraz rodziną w gminie Wojnicz.

I. Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ;
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej ;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- ustawa z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe;
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci;
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie;

Nadrzędnym dla wszystkich tych dokumentów jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY WOJNICZ

Gmina Wojnicz położona jest we wschodniej części województwa małopolskiego, w powiecie tarnowskim na granicy pierwszych wzniesień Pogórza Karpackiego i Kotliny Sandomierskiej. Jedną z mocnych stron gminy Wojnicz jest jej położenie na skrzyżowaniu drogi krajowej 94z drogą

województwą 975 oraz dogodnie połączenia z dwoma największymi miastami naszego województwa, tj. z Krakowem i Tarnowem. Gmina Wojnicz zajmuje obszar 79,3 km², granicząc z 6 gminami: Borzęcin, Wierzchosławice, Tarnów, Pleśna, Zakliczyn i Dębno. W jej skład wchodzi 14 sołectw:

- Sołectwo Biadoliny Radłowskie,
- Sołectwo Dębina Łętowska,
- Sołectwo Dębina Zakrzowska,
- Sołectwo Grabno,
- Sołectwo Isep,
- Sołectwo Łopień,
- Sołectwo Łukanowice,
- Sołectwo Miłówka,
- Sołectwo Olszyny,
- Sołectwo Rudka,
- Sołectwo Sukmanie,
- Sołectwo Wielka Wieś,
- Sołectwo Więckowice,
- Sołectwo Zakrzów

oraz miasto Wojnicz

Mapa Gminy Wojnicz z podziałem na sołectwa.

Według stanu na dzień 31.12.2023 r. liczba mieszkańców gminy Wojnicz wyniosła 13 118 osób i w stosunku do roku 2022 zmniejszyła się o 47 osób. Kobiety stanowiły 50,79% populacji, zaś mężczyźni 49,21%.

1. Liczba ludności gminy Wojnicz w latach 2022-2023

	Ogółem			Kobiety			Mężczyźni		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Ogółem	13191	13165	13118	6694	6681	6662	6497	6484	6456
Wiek przedprodukcyjny ¹	2539	2522	2494	1239	1222	1217	1300	1300	1277
Wiek produkcyjny ²	8288	8251	8053	3905	3894	3783	4383	4357	4270
Wiek poprodukcyjny ³	2364	2392	2571	1550	1565	1662	814	827	909

Źródło: Urząd Miejski w Wojniczu, Referat Organizacyjno-Kadrowy i Spraw Obywatelskich

¹ 0-17 lat

² 18-59 (kobiety) i 18-64 mężczyźni

³ 60 i więcej (kobiety) i 65 i więcej (mężczyźni)

1.a) Liczba ludności w rozbiu na poszczególne miejscowości w latach 2022-2023

Miejscowość	2021	2022	Zmiana (2022 do 2021)	2023	Zmiana (2023 do 2022)
Wojnicz	3198	3197	-1	3193	- 4
Biadoliny Radłowskie	1234	1238	+4	1219	-19
Dębina Łętowska	290	295	+5	297	+ 2
Dębina Zakrzowska	411	408	-3	417	+ 9
Grabno	1214	1199	-15	1186	- 13
Isep	274	274	0	270	- 4
Łopoń	850	849	-1	843	- 6
Łukanowice	1014	1008	-6	1017	+ 9
Milówka	565	566	+1	568	+ 2
Olszyny	930	943	+13	931	- 12
Rudka	175	172	-3	169	- 3
Sukmanie	485	486	+1	488	+ 2
Wielka Wieś	1338	1330	-8	1338	+ 8
Więckowice	752	744	-8	735	- 9
Zakrzów	461	456	-5	447	- 9
Ogółem	13191	13165	-26	13118	- 47

Źródło: Urząd Miejski w Wojniczu, Referat Organizacyjno-Kadrowy i Spraw Obywatelskich

1.b) Przyrost naturalny w latach 2022-2023

Rok	2021	2022	2023
Liczba urodzeń	115	115	102
Liczba zgonów	163	131	127
Przyrost naturalny	-48	-16	-25

Na podstawie informacji z ewidencji mieszkańców z terenu gminy Wojnicz wynika, że liczba ludności zamieszkujących gminę systematycznie maleje.

2. Bezrobocie

Liczba bezrobotnych w gminie Wojnicz w latach 2021-2023

Rok	2021	2022	2023
Liczba bezrobotnych	203	164	183

Opracowanie: na podstawie danych z: <https://tarnow.praca.gov.pl/struktura-bezrobocia-wg-gmin>

Najliczniejszą grupę bezrobotnych w 2023 roku stanowiły osoby w wieku 25-34 lata, tj. 47 osób, co stanowi 25,7 % ogółu bezrobotnych. Z kolei najmniejsze grono bezrobotnych stanowiły osoby powyżej 60- tego roku życia, tj. 14 osób, co stanowi 7,7 % ogółu bezrobotnych.

3. Szkolnictwo

3.a) Na obszarze Gminy Wojnicz funkcjonuje 7 szkół podstawowych

L.p	Nazwa szkoły	Organ prowadzący	Liczba uczniów rok szkolny 2022/2023
1	Szkoła Podstawowa im. Św. Jana Kantego w Wojniczu	Gmina Wojnicz	490
2	Szkoła Podstawowej im. Marii Konopnickiej wchodząca w skład Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Wielkiej Wsi.	Gmina Wojnicz	115
3	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Św. Faustyny w Milówce	Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich w Częstochowie	51
4	Publiczna Szkoła Podstawowa im. bł. Z. Strzałkowskiego i bł. M. Tomaszka w Łoponiu	Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich w Częstochowie	79
5	Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Grabnie	Stowarzyszenie Edukacji i Rozwoju " Prymus" W Grabnie	93
6	Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Księdza Józefa Łakomego w Białolinach Radłowskich	Stowarzyszenie im. Ks. Józefa Łakomego w Białolinach Radłowskich	112
7	Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Generała Stanisława Maczka w Zespole Szkolno- Przedszkolnym w Olszynach.	Stowarzyszenie im. Ks. Lucjana Morawskiego w Olszynach	110

3.b) Na obszarze Gminy Wojnicz funkcjonuje 10 jednostek realizujących wychowanie przedszkolne.

L.p	Nazwa przedszkola	Organ prowadzący	Liczba dzieci rok szkolny 2022/2023
1	Przedszkole Publiczne w Biadolinach Radłowskich	Gmina Wojnicz	46
2	Przedszkole Publiczne w Grabnie	Gmina Wojnicz	38
3	Przedszkole Publiczne w Wojniczu	Gmina Wojnicz	121
4	Przedszkole Publiczne w Wielkiej Wsi w Zespole Szkolno – Przedszkolnym	Gmina Wojnicz	44
5	Niepubliczne Przedszkole „Wesołe Maczki” w Zespole Szkolno- Przedszkolnym w Olszynach	Stowarzyszenie im. Ks. Lucjana Morawskiego w Olszynach	60
6	Przedszkole Niepubliczne „Mój Mały Świat” w Wojniczu.	Marzena Śliwa	40
7	Oddział Przedszkolny przy Publicznej Szkole Podstawowej w Milówce	Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich w Częstochowie	25
8	Oddział Przedszkolny przy Publicznej Szkole Podstawowej w Wojniczu	Gmina Wojnicz	72
9	Oddział Przedszkolny przy Niepublicznej Szkole Podstawowej w Biadolinach Radłowskich	Stowarzyszenie im. Ks. Józefa Łakomego w Biadolinach Radłowskich	13
10	Przedszkole Publiczne w Łoponiu	Stowarzyszeni Przyjaciół Szkół Katolickich w Częstochowie.	65

3.c) Instytucjonalna opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie Wojnicz sprawowana jest przez **Żłobek** w Wojniczu. Do żłobka uczęszcza 30 dzieci. Żłobek umożliwia rodzinom korzystanie z usług opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych przez ponad 10 godzin dziennie, 5 dni w tygodniu od poniedziałku do piątku, z wyjątkiem świąt i dniustawowo wolnych od pracy, a także korzystanie z wyżywienia.

III. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W WOJNICZU

Pomoc społeczna, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie same pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ma za zadanie wspierać osoby i rodziny w wysiłkach dążących do zaspokojenia niezbędnych potrzeb, umożliwić im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, zapobiegać sytuacjom kryzysowym oraz dążyć do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem. W gminie Wojnicz zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS), który funkcjonuje jako gminna jednostka organizacyjna. Na poziomie lokalnym wykonuje zadania skierowane na wsparcie i poprawę warunków życia mieszkańców gminy Wojnicz. Działania Ośrodka są zbieżne z lokalną polityką społeczną oraz zgodne z realizacją celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wojnicz.

GOPS wspierając osoby i rodziny w trudnych sytuacjach życiowych z jednej strony dąży do zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego, z drugiej stosuje zasadę pomocniczości nakierowaną na wykorzystanie własnych zasobów, potencjału i aktywności. Poprzez realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, projektów, programów nie ogranicza się tylko do wypłaty świadczeń pieniężnych, ale poszukuje innowacyjnych form pracy z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym mających na celu ich aktywizację społeczną i zawodową.

GOPS realizuje również zadania związane z kompleksowym wsparciem rodziny poprzez prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego w Sukmaniu, Punktu Konsultacyjnego, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej, poradnictwa prawnego, terapeutycznego, usługi opiekuńcze dla osób chorych i niepełnosprawnych. Podejmuje również działania aktywizujące dla seniorów – projekt socjalny „Aktywny Senior”, prowadzi grupę wsparcia dla matek wychowujących niepełnosprawne dzieci, udziela pomocy w formie żywności dla mieszkańców gminy znajdujących się w trudnej sytuacji ekonomicznej, zawodowej lub zdrowotnej. W roku 2023 r. GOPS realizował programy: Opieka wytchnieniowa, Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej oraz Korpus Wsparcia Seniora. W kwestii realizacji działań profilaktycznych w szkołach na terenie gminy, GOPS pozostaje w kontakcie z pedagogami,

wychowawcami i dyrektorami szkół, tak aby zajęcia profilaktyczne odpowiadały na realne potrzeby uczniów z poszczególnych placówek oświatowych. W ramach profilaktyki uniwersalnej finansowane są pozalekcyjne zajęcia sportowe, szachowe, artystyczne, zajęcia z robotyki dla dzieci i młodzieży, konkursy o tematyce profilaktycznej, kampanie profilaktyczne.

1. Analiza sytuacji rodzin gminy Wojnicz

1.a) Główne powody przyznawania świadczeń w GOPS w Wojniczu w latach 2021 – 2023.

Powód trudnej sytuacji życiowej	2021 rok		2022 rok		2023 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego,	10	48	3	10	3	11
Ubóstwo	61	113	62	113	67	109
Bezrobocie	31	82	26	55	26	44
Długotrwała lub ciężka choroba	152	271	123	194	127	193
Niepełnosprawność	108	193	90	151	93	148
Potrzeba ochrony macierzyństwa;	15	85	16	89	12	71
Alkoholizm	27	50	27	39	24	33
Trudności w przystosowaniu do życia pozwolnieniu z zakładu karnego	1	1	1	1	2	2
Bezdomność	2	2	2	2	5	5
Zdarzenie losowe	2	9	2	2	3	14
Sieroctwo	1	1	0	0	1	1
Przemoc w rodzinie	1	6	3	14	1	5

1). W roku 2021 GOPS Wojnicz objął swoim wsparciem 188 **rodzin**, w tym **385 osoby w rodzinach** w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, wyłączną pracą socjalną zostało objętych 13 rodzin. Głównym powodem ubiegania się o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej na terenie gminy Wojnicz w roku 2021 była **długotrwała lub ciężka choroba** – 152 rodziny (271 osób w rodzinach), **Niepełnosprawność** 108 (193 osoby w rodzinach). Kolejnym dominującym problemem w rodzinach było **bezrobocie** 31 rodzin (82 osoby w rodzinach), pociągało to za sobą zjawisko **ubóstwa**, występującego w 61 rodzinach (113 osób w rodzinach). Problemem również istotnym był alkoholizm

w 27 rodzinach (50 osób w rodzinach)

2).W roku 2022 GOPS Wojnicz objął swoim wsparciem 241 rodzin, w tym 472 osoby w rodzinach w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, w tym wyłączną pracą socjalną zostało objętych 91 rodzin. Głównym powodem ubiegania się o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej na terenie gminy Wojnicz w roku 2022 była długotrwała lub ciężka choroba – 123 rodziny (194 osoby w rodzinach), Niepełnosprawność 90 (151 osób w rodzinach). Kolejnym dominującym problemem w rodzinach było bezrobocie 26 rodzin (55 osób w rodzinach), pociągało to za sobą zjawisko ubóstwa, występującego w 62 rodzinach (126 osób w rodzinach). Problemem również istotnym był alkoholizm w 27 rodzinach (39 osób w rodzinach)

3).W roku 2023 GOPS Wojnicz objął swoim wsparciem 162 rodziny, w tym 295 osób w rodzinach w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, w tym wyłączną pracą socjalną zostało objętych 19 rodzin. Głównym powodem ubiegania się o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej na terenie gminy Wojnicz w roku 2023 była długotrwała lub ciężka choroba – 127 rodzin (193 osoby w rodzinach), Niepełnosprawność 93 (148 osób w rodzinach). Kolejnym dominującym problemem w rodzinach było bezrobocie 26 rodzin (44 osób w rodzinach), pociągało to za sobą zjawisko ubóstwa, występującego w 67 rodzinach (109 osób w rodzinach). Problemem również istotnym był alkoholizm w 24 rodzinach (33 osoby w rodzinach).

2.Rodzaje udzielanej pomocy w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wojniczu

2.a) Świadczenia pieniężne.

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń w latach:		
	2021	2022	2023
Zasilek stały	40	39	47
Zasilek celowy i specjalny zasilek celowy	90	42	66
Zasilek okresowy	51	64	62

• **Program Rządowy „Posiłek w szkole i w domu”**. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku, niepełnosprawnych.

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń w latach:		
	2021	2022	2023

Zasiłek celowy z programu „Posiłek w szkole i w domu”	86	89	88
Posiłek z programu „Posiłek w szkole i w domu”	27	21	16

- **„Program osłonowy w zakresie pomocy lekowej dla mieszkańców gminy Wojnicz”** Cel Programu to wsparcie finansowe dla osób długotrwale lub przewlekle chorych, które ponoszą znaczne koszty związane z koniecznością zakupu leków, co w poważnym stopniu ogranicza zaspokajanie innych pilnych, podstawowych potrzeb

Rok	2021	2022	2023
Liczba osób które skorzystały z Programu Osłonowego	48	38	33

- **Pomoc materialna o charakterze socjalnym** dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Wojnicz Celem pomocy jest wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, umożliwienie pokonywania barier dostępu do edukacji, wynikających z trudnej sytuacji materialnej uczniów.

	2021	2022	2023
Liczba uczniów objętych wsparciem w formie stypendium szkolnego		34	21
Liczba uczniów objętych wsparciem w formie zasiłku szkolnego		2	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Wojnicz

2.b) świadczenia niepieniężne i usługi socjalne

• Usługi opiekuńcze

GOPS realizuje usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione lub pomoc świadczona przez rodzinę jest niewystarczająca.

Rok	2021	2022	2023
Liczba osób którym udzielono pomocy w formie usług opiekuńczych	43	30	31

• Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”

Celem programu jest zapewnienie dostępności do wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowania w życiu społecznym osób niepełnosprawnych Adresatami Programu są: dzieci do ukończenia 16. roku życia posiadające orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami w pkt 7 i 8 w orzeczeniu o niepełnosprawności – konieczności stałej lub długotrwałej opieki

lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osoby z niepełnosprawnościami posiadające orzeczenie: o znacznym stopniu niepełnosprawności albo o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo traktowane na równi z orzeczeniami wymienionymi w lit. a i b, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Usługi asystencji osobistej są finansowane w ramach Funduszu Solidarnościowego.

Program ma na celu poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia; wsparcie osób niepełnosprawnych oraz zapewnienie pomocy adekwatnej do ich potrzeb; uczestnictwo osób niepełnosprawnych w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych lub sportowych.

Rok	2021	2022	2023
Liczba osób które skorzystały z Programu AOOzN		34	47

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Wojnicz

- **Program „Opieka wytchnieniowa”**

Program skierowany do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Rok	2021	2022	2023
Liczba rodzin które skorzystały z Programu OW dzienne wsparcie	4	4	6
Liczba rodzin które skorzystały z Programu OW wsparcie całodobowe	-	8	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Wojnicz

- **Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa na lata 2014-2020**

Współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy realizowany przy współpracy z Caritas Archidiecezji Krakowskiej, polegający na dystrybucji artykułów spożywczych dla mieszkańców gminy Wojnicz.

Rok	2021	2022	2023
Liczba osób które skorzystały z Programu	474	500	323

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Wojnicz

- **Karta Dużej Rodziny**

Karta Dużej Rodziny (KDR) to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. KDR

wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat.

Od 1 stycznia 2019 roku Kartę Dużej Rodziny mogą uzyskać również rodzice, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci.

Rok	2021	2022	2023
Liczba wniosków : zgłoszenie nowej rodziny	15	38	27
Liczba wniosków : tylko rodzice	37	166	206

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Wojnicz

3. Inne formy wsparcia

- Program Wspierania Rodziny i System Pieczy Zastępczej**

Dysfunkcyjne realizowanie funkcji opiekuńczo-wychowawczej w rodzinach z problemem alkoholowym jest jedną z najczęstszych przyczyn pozbawiania lub ograniczania władzy rodzicielskiej oraz umieszczania dzieci w pieczy zastępczej. **Pieczą zastępczą** jest sprawowana w formie rodzinnej: jako rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna), jako rodzinny dom dziecka oraz w formie instytucjonalnej: placówka opiekuńczo-wychowawcza. Pieczę zastępczą zapewnia realizację planu pracy z rodziną lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych, a także zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturowych.

a) Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Gminy Wojnicz w latach 2021- 2023

	2021	2022	2023
Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych spokrewnionych z dzieckiem	3	4	7
Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych niezawodowych	-	-	-

Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych zawodowych	4	3	-
Liczba dzieci przebywających w rodzinie zastępczej zawodowej typu pogotowia rodzinnego	-	2	2
Razem	7	9	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Wojnicz

b) Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej z terenu Gminy Wojnicz w latach 2021-2023

	2021	2022	2023
Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo- wychowawczych	-	5	5
Razem			

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Wojnicz

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach.

Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej, dlatego tak ważny jest rozwój zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Brak prawidłowych wzorców rodzicielskich może powodować demoralizację nieletnich. Pojęcie to ogólnie oznacza zachowania przekraczające powszechnie obowiązujące normy moralne, które w konsekwencji prowadzić mogą do popełniania wykroczeń lub przestępstw. O demoralizacji osoby nieletniej świadczyć może:

- Naruszenie przez nią zasad współżycia społecznego;
- Używanie alkoholu bądź innych środków odurzających;
- Uprawianie nierzędu;
- Włóczęgostwo;
- Popełnienie czynu zabronionego;
- Udział w grupach przestępczych;
- Wysoka absencja szkolna;

• Asystent rodziny

Istotną formą wspomagania rodziny przeżywającą trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest współpraca rodziny z asystentem rodziny.

Zadaniem asystenta rodziny jest pomoc rodzinie przy wdrażaniu prawidłowych postaw życiowych wszystkich jej członków. Asystent wspólnie z rodziną określa sposób wyjścia z trudnej sytuacji życiowej- ustala mocne strony rodziny oraz rodzaj i kolejność podejmowanych działań. Ostatecznie na zmianę i sukces pracuje sama rodzina. Osoba pełniąca funkcję asystenta rodziny ma za zadanie odnaleźć to, mocne strony rodziny, to co jej członkowie potrafią- zasoby, oraz to, u kogo i gdzie mogą szukać pomocy. Asystent rodziny wspomaga rodzinę w różnych sferach życia codziennego, między innymi asystent:

- doradza, jak pielęgnować niemowlę, opiekować się i wychowywać dzieci, żeby były szczęśliwe i umiały dostosować się/ przestrzegać norm i zasad obowiązujących w rodzinie i społeczeństwie;
- pomaga w codziennej organizacji dnia rodziny, znajdowania sposobów spędzania wspólnego czasu rodziny;
- pokazuje i uczy jak sprawnie wykonywać obowiązki domowe;
- doradza, jak gospodarować budżetem domowym;
- informuje, jak działają urzędy, placówki wsparcia rodziny i dziecka;
- wyjaśnia, jak wypełniać dokumentację oraz załatwiać sprawy urzędowe;
- wspiera w kontaktach z pracownikami szkoły, przedszkola, sądu, poradni, przychodni, policji, urzędów i innych instytucji;
- motywuje do podniesienia kwalifikacji zawodowych i podjęcia zatrudniania;
- edukuje dzieci jak bronić się przed niebezpiecznymi zachowaniami dorosłych;
- motywuje rodziców do zmiany wyuczonych, destruktywnych nawyków i zachowań, które nie wprowadzają pożądanych zmian w funkcjonowaniu rodziny.

Współpraca z asystentem rodziny z wyjątkiem, kiedy obowiązek ten nakłada Sąd Rodzinny, jest dobrowolna i następuje po podpisaniu deklaracji o współpracy. Czas współpracy jest różny w zależności od występujących problemów i determinacji rodziny, aby problemy te przezwyciężyć. Obserwuje się, że okres współpracy z asystentem rodziny wydłuża się, ze względu na mnogość problemów występujących w rodzinie.

ROK	2021	2022	2023
Liczba rodzin objętych wsparciem	8	9	9

Liczba małoletnich dzieci w rodzinach	26	27	26
---------------------------------------	----	----	----

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Wojnicz

Z powyższych danych wynika, że praca asystenta rodziny jest nieodłącznym elementem pracy na rzecz dziecka i rodziny. Asystent rodziny swoimi działaniami, w myśl ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „**Za życiem**” może swoim wsparciem objąć także rodziny, w których kobieta znajduje się w zagrożonej ciąży, lub urodziła dziecko z ciężkimi wadami rozwojowymi.

• **Placówki Wsparcia Dziennego**

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej na terenie gminy działają dwie Placówki Wsparcia Dziennego .

a) **Placówka Wsparcia Dziennego w Sukmaniu** jest prowadzona przez Gminę Wojnicz, w imieniu której zadanie realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojniczu, w którego strukturach działa Placówka Wsparcia Dziennego w Sukmaniu. Placówka jest prowadzona w formie specjalistycznej i dysponuje 20 miejscami dla dzieci i młodzieży. Zgodnie z porozumieniem zawartym w dniu 05.01.2023 r. Powiat Tarnowski dofinansowuje działalność Placówki. Dzieci mają zapewniony transport do Placówki oraz posiłek. Placówka działa przez cały rok kalendarzowy od poniedziałku do piątku po cztery godziny, w okresie wakacji i ferii zimowych Placówka działa z uwzględnieniem transportu w godzinach przedpołudniowych. Placówka zapewnia swoim podopiecznym:

- udział w zajęciach specjalistycznych: socjoterapeutycznych, logopedycznych, korekcyjno-kompensacyjnych, dogoterapii,
- pomoc w nauce i nadrabianiu zaległości z poszczególnych przedmiotów,
- pomoc w kształtowaniu odpowiednich postaw społecznych,
- pomoc w sytuacjach kryzysowych, rodzinnych, szkolnych,
- organizację czasu wolnego, wycieczek krajoznawczych, udział w imprezach okolicznościowych,
- posiłek.

Placówka zapewnia również dzieciom możliwość rozwijania zainteresowań

b) **Placówka Wsparcia Dziennego w Wojniczu** działa od grudnia 2002 roku na mocy porozumienia zawartego w dniu 28 października 2002 roku pomiędzy Powiatem Tarnowskim a Gminą Wojnicz – zadanie z zakresu pomocy społecznej. Placówka jest finansowana przez Powiat Tarnowski, natomiast Gmina Wojnicz zapewnia nieodpłatnie lokal. Placówka jest prowadzona w formie specjalistycznej, obejmuje opieką 30 dzieci, uczestnicy zajęć w Placówce pochodzą z Wojnicza i okolicznych miejscowości. Placówka działa przez cały rok kalendarzowy, od poniedziałku do piątku, po 4 godziny dziennie, w dni wolne od

nauki szkolnej, w okresie ferii i wakacji Placówka działa w godzinach przedpołudniowych. Placówka wspiera funkcje opiekuńczo – wychowawcze rodziny świadcząc opiekę dzienną .

Większość wychowanków Placówek ma problemy dydaktyczne, niezależnie od wieku ujawniają deficyty rozwojowe, m. in.: zaburzenia funkcji słuchowych i wzrokowych, koordynacji wzrokowo – ruchowej, osłabienie sprawności grafomotorycznej, opóźniony i nieharmonijny rozwój funkcji poznawczych, wady wymowy. Wykazują też zaburzenia koncentracji, uwagi i pamięci, mają trudności emocjonalne. Wyrównywanie powyższych deficytów wymaga prowadzenia zajęć i ćwiczeń z wykorzystaniem specjalistycznych pomocy dydaktycznych ukierunkowanych na wspomaganie rozwoju ogólnego dzieci oraz niwelowanie specyficznych trudności i deficytów rozwojowych, a także braków szkolnych, kształtowanie kompetencji emocjonalno - społecznych i językowych. Praca wyrównawcza – edukacyjna prowadzona jest indywidualnie z każdym wychowankiem, bądź też z grupą dzieci o podobnych trudnościach. Placówka prowadzi stałą pracę z rodzinami dzieci. Rodzice czynnie uczestniczą w działaniach wychowawczych organizowanych w Placówce.

Oferta Placówek odpowiada potrzebom dzieci i ich rodzin, wymagających wielorakiego wsparcia, których w szczególności dotyczą poniższe problemy:

- deficyty emocjonalne, braki miłości i poczucia bezpieczeństwa w rodzinie,
- niedostosowanie społeczne dzieci i młodzieży lub zagrożenie niedostosowaniem,
- sprawianie problemów wychowawczych,
- brak wzorów i systemu wartości w rodzinie,
- bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- niski status ekonomiczno – społeczny rodzin,
- problemy socjalne i materialne rodziny,
- inne problemy w rodzinie (w tym: przemoc, alkoholizm, uzależnienia),
- trudności szkolne dzieci,
- specjalne potrzeby edukacyjne i społeczne dzieci,
- inne deficyty dzieci i młodzieży, także głębokie wynikające, np. z choroby, czy uzależnień.

4. Świadczenia rodzinne

Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenie rodzicielskie.

- **Główne powody przyznawania świadczeń rodzinnych w GOPS w Wojniczu w latach 2021 – 2023.**

I.p.		2021	2022	2023
ZASIŁEK RODZINNY WRAZ Z DODATKAMI DO ZASIŁKU RODZINNEGO				
1	zasiłek rodzinny	352	311	236
1.1	urodzenie dziecka	24	24	19
1.2	opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	21	19	14
1.3	samotne wychowanie dziecka	14	16	12
1.4	kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego	32	27	27
1.5	rozpoczęcie roku szkolnego	238	213	170
1.6	podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	107	99	91
1.7	wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	98	91	70

I.p		2021	2022	2023
ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE				
1	zasiłek pielęgnacyjny	239	240	249
2	świadczenia pielęgnacyjne	68	68	68
3	specjalny zasiłek opiekuńczy	6	5	2
4	Składki emerytalno – rentowe	50	56	40

I.p		2021	2022	2023
ŚWIADCZENIA RODZICIELSKIE				
1	świadczenia rodzicielskie	40	31	36

I.p		2021	2022	2023
JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA DZIECKA (BECIKOWE)				
1	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (becikowe)	51	51	49

4.1. Inne formy wsparcia

- **Jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł – „Za życiem”**

Od 1 stycznia 2017 roku z tytułu urodzenia dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości

4 000,00 zł, przyznane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Świadczenie przysługuje bez względu na osiągnięte dochody.

I.p		2021	2022	2023
JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA DZIECKA „ZA ŻYCIEM”				
1	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka „Za życiem”	1	0	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Wojnicz

• Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego stanowią formę pomocy państwa dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, które nie mają możliwości wyegzekwowania alimentów od dłużnika alimentacyjnego. Świadczenia te przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie prawomocnego wyroku sądu, jeżeli egzekucja stała się bezskuteczna.

I.p		2021	2022	2023
FUNDUSZ ALIMENTACYJNY				
1	Liczba rodzin objętych świadczeniem z funduszu alimentacyjnego	19	19	16

- W ramach działań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojniczu swoje działania prowadzi **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii** W latach 2021-2023 na posiedzeniach stacjonarnych omawiana była sytuacja osób zgłaszanych przez członków rodziny, oraz instytucji takich jak: Policja, Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojniczu. Zgłoszenia przedstawiane były ze względu na nadużywanie alkoholu i występujące niejednokrotnie z tym związaną przemoc w rodzinie oraz zaniedbywanie podstawowych obowiązków wobec rodziny.

- W strukturach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojniczu funkcjonuje **Zespół Interdyscyplinarny**, którego zadaniem jest integrowanie i koordynowanie działań służb/specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz diagnozowanie problemu przemocy domowej na terenie Gminy Wojnicz. Poniższa tabela obrazuje zjawisko występowania przemocy w latach 2021-2023 oraz podjęte działania przez Zespół Interdyscyplinarny w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wojniczu.

Dane dotyczące procedury „Niebieskiej Karty” za lata 2021- 2023 na terenie Gminy Wojnicz

Rodzaj działania	rok 2021	rok 2022	rok 2023
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	9	11	10
Liczba kontynuowanych „Niebieskich Kart” z roku ubiegłego	3	5	1

Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	4	9	7
---	---	---	---

Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojniczu w przypadku rozpoznania problemu w danej rodzinie angażują w pomoc wiele instytucji, nawiązując z nimi współpracę, np.:

- ze szkołami z terenu Gminy;
- ze służbą zdrowia;
- z Funkcjonariuszami Policji, dzielnicowymi;
- z Placówkami Opiekuńczo – Wychowawczymi;
- z Sądem, kuratorem zawodowym, społecznym;
- z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną;
- z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie;
- kierują rodziny do korzystania z bezpłatnych porad prawnych w tutejszym GOPS;
- pomagają w wypełnianiu dokumentów, monitorują środowisko rodzinne;
- proponują współpracę z asystentem rodziny;
- proponują wsparcie psychologa w OIK
- z instytucjami zajmującymi się profilaktyką i terapią uzależnień

IV. SYTUACJA RODZIN GMINY WOJNICZ- ANALIZA I PREZENTACJA DANYCH ANKIETOWYCH

W miesiącu czerwcu 2024 r. przeprowadzone zostały badania ankietowe wśród mieszkańców gminy Wojnicz. Ankieta dostępna była na stronach internetowych Urzędu Miejskiego w Wojniczu oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojniczu. Ankiety zostały także wyłożone w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej, gdzie można było je wypełnić anonimowo. Przygotowana ankieta miała na celu zebranie opinii mieszkańców na temat ich sytuacji materialno- bytowej, problemów oraz potrzeb i oczekiwań rodzin zamieszkujących gminę Wojnicz.

1. Płeć

	Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
1	Kobieta	70,00%	39
2	Mężczyzna	30,00%	17

W badaniach udział wzięło 56 osób powyżej 18 roku życia, z czego większość stanowiły kobiety (70%), 20 osób wzięło udział w ankiecie internetowej, pozostałe osoby wypełniły ankietę w wersji papierowej w ośrodku.

2. Wiek

	Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
1	18-25 lat	14,00%	8
2	26-40 lat	38,00%	21
3	41-55 lat	25,00%	14
4	56-65 lat	20,00%	11
5	Powyżej 65 lat	3,00%	2

Największą grupę respondentów stanowiły osoby w wieku 26-40 lat (21 osób), nieco mniej w wieku 41-55 (14 osób), kolejną grupą były osoby w wieku 56-65 lat (11 osób), w osiem osób reprezentowało wiek 18-25 lat, a tylko dwie mieściły się w przedziale wiekowym powyżej 65 lat.

3. Ilość dzieci

	Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
1	Brak dzieci	18,00%	10
2	1 dziecko	25,00%	14
3	2 dzieci	32,00%	18
4	3 dzieci	11,00%	6
5	4 dzieci	11,00%	6
6	7 dzieci	3,00%	2

Spośród osób które wzięły udział w ankiecie 10 zaznaczyło iż nie posiada dzieci, pozostałe osoby wskazały : 18 osób posiadanie dwojga dzieci, 14 osób na posiadanie jednego dziecka, sześć osób wskazało na posiadanie trójki dzieci, sześć na posiadanie czwórki dzieci zaś dwie osoby na posiadanie 7 dzieci.

4. Jak ocenia Pani/Pan swoją sytuację materialno- bytową

	Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
1	bardzo dobra	13,00%	7

2	dobra	32,00%	18
3	przeciętna	43,00%	24
4	raczej zła	9,00%	5
5	zła	3,00%	2

Ostatnią informację dotyczącą respondentów było określenie przez nich swojej sytuacji materialnej. Siedem określiła ją jako bardzo dobrą, 18 jako dobrą, 24 jako przeciętną, 5 jako raczej złą, a tylko dwie jako złą

5. Jak ocenia Pani/Pan dostęp do usług na terenie Gminy Wojnicz

	Odpowiedź	dobrze		dostatecznie		źle		nie mam zdania	
		%	Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi
1	Oferta opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobek)	25,00 %	14	35,00 %	20	25,00 %	14	15,00 %	8
2	Oferta opieki przedszkolnej	35,00 %	20	45,00 %	25	15,00 %	8	5,00%	3
3	Oferta edukacji szkolnej (biorąc pod uwagę poziom i jakość oraz zaspokojenie oczekiwań i potrzeb)	29,00 %	16	25,00 %	14	29,00 %	16	17,00 %	10
4	Oferta kulturalna	50,00 %	28	40,00 %	23	8,00%	4	2,00%	1
5	Ochrona zdrowia	43,00 %	24	50,00 %	28	7,00%	12	0,00%	0
6	Sport i rekreacja	45,00 %	25	25,00 %	14	25,00 %	14	5,00%	3
7	Zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	25,00 %	14	25,00 %	14	35,00 %	20	15,00 %	8
8	Organizacja działań na rzecz rodziny(warsztaty, szkolenia dla rodziców, pomoc psychologiczna/terapeutyczna, dostęp do terapii rodzinnej)	0,00%	0	30,00 %	17	45,00 %	25	25,00 %	14

W kolejnym punkcie ankiety zapytano mieszkańców jak oceniają dostęp do różnego rodzaju usług skierowanych do rodzin. Na poziomie dobrym określono zapewnienie na terenie gminy Wojnicz zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie oferty kulturalnej, sportu i rekreacji oraz ochrony zdrowia. Opieka dla dzieci w wieku szkolnym została oceniona źle aż przez 29 % respondentów, natomiast

zabezpieczenie potrzeb w zakresie zapewnienia opieki dzieciom do lat 3 przez 60 % ankietowanych zmieściło się do kategorii dobrej i dostatecznej oceny. W kategorii zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży ocena rozłożyła się po 50 % jako dobra lub wystarczająca i zła.

Natomiast rzeczą, na którą należałoby zwrócić szczególną uwagę jest organizacja działań na rzecz rodziny w tym dostęp do warsztatów, szkoleń dla rodziców czy też pomocy psychologicznej i terapii rodzinnej, której żaden z biorących udział w ankiecie respondentów nie ocenił dobrze.

6. Jakie problemy społeczne rodzin uważa Pani/Pan za najważniejsze w gminie Wojnicz

	Odpowiedź	Liczba odpowiedzi
1	Bezrobocie	7
2	Zła sytuacja materialna rodzin	9
3	Uzależnienia (alkoholizm, narkomania, hazard)	11
4	Przemoc w rodzinie	4
5	Samotne wychowywanie dzieci (rodzina niepełna)	6
6	Niepełnosprawność	12
7	Długotrwała choroba	19
8	Problemy mieszkaniowe	9
9	Wielodzietność	0
10	Oślabienie więzi rodzinnych	8
11	Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	11
12	Wycofanie z życia społecznego	8
13	Brak poczucia bezpieczeństwa	4
14	Inne (podaj jakie)	3

Zapytani z jakimi, ich zdaniem, problemami najczęściej borykają się współczesne rodziny na pierwszym miejscu wymienili niepełnosprawność oraz długotrwała choroba i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i/lub prowadzeniu gospodarstwa domowego (nieodpowiednia opieka, złe nawyki żywieniowe, brak komunikacji w rodzinie, brak konsekwencji w wychowaniu, zaniedbanie kwestii zdrowotnych i edukacyjnych dzieci; nieumiejętne zarządzanie pieniędzmi, trudności w zapewnieniu żywności, odzieży, zaleganie z opłatami, trudność w utrzymaniu czystości, higieny w miejscu zamieszkania), a także uzależnienia w rodzinie (alkohol, narkotyki, hazard). W dalszej kolejności wymieniali wycofanie z życia społecznego bezrobocie, problemy mieszkaniowe, osłabienie więzi rodzinnych. Żaden z respondentów nie wskazał na problem wielodzietności.

7. Jakie problemy społeczne dzieci i młodzieży uważa Pani/Pan za najważniejsze w gminie Wojnicz

	Odpowiedź	Liczba odpowiedzi
1	Przemoc rówieśnicza	15
2	Przemoc rodzicielska	1
3	Zaniedbania wychowawcze	7
4	Brak pozytywnych wzorców	8
5	Zaniedbania socjalne (niedożywienie, brak higieny)	0
6	Spożywanie alkoholu	8
7	Palenie papierosów/e-papierosów	7
8	Zażywanie narkotyków/dopalaczy	7
9	Brak miejsc spotkań dla młodzieży	6
10	Brak zorganizowanych form spotkań i spędzania wolnego czasu	6
11	Ograniczony dostęp do oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej	3
12	nie potrafię udzielić odpowiedzi	0

W pytaniu o to z jakimi problemami społecznymi zmagają się dzieci i młodzież w gminie Wojnicz, najwięcej osób wskazało na przemoc rówieśniczą, brak pozytywnych wzorców oraz spożywanie alkoholu przez młodzież, palenie papierosów, zażywanie narkotyków.

8. Jakich form pomocy rodzinie Pani/Pana zdaniem brakuje na terenie gminy Wojnicz

	Odpowiedź	Liczba odpowiedzi
1	Pomoc terapeutyczna	4
2	Dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, pedagogicznego)	28
3	Profilaktyka uzależnień w rodzinie	9
4	Profilaktyka przemocy w rodzinie	1
5	Warsztaty opiekuńczo- wychowawcze	16
6	Zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży	9
7	Zabezpieczenie potrzeb socjalno- bytowych rodzin (pomoc finansowa, rzeczowa)	4
8	Wsparcie rodzin w których występuje niepełnosprawność	9
9	inne (wpisz jakie)	2
10	nie potrafię udzielić odpowiedzi	1

Na pytanie jakich form pomocy rodzinie brakuje na terenie gminy na pierwszym miejscu wskazano brak dostępu do poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, pedagogicznego)

50,00%, (28 odpowiedzi) oraz wsparcia rodzin z niepełnosprawnością brak warsztatów opiekuńczo-wychowawczych dla rodziców (16 odpowiedzi), oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci (9 odpowiedzi).

9. Jakie Pani/Pana zdaniem działania mogłyby przyczynić się do poprawy sytuacji rodzin w gminie Wojnicz

	Odpowiedź	Liczba odpowiedzi
1	Wsparcie asystenta rodziny	9
2	Działania o charakterze profilaktycznym	4
3	Dostęp do poradnictwa specjalistycznego	25
4	Zwiększenie ilości miejsc w Placówkach Wsparcia Dziennego	15
5	Zabezpieczenie potrzeb socjalno-bytowych rodzin	3
6	Wsparcie dla rodzin, w których występuje niepełnosprawność	9
7	Profilaktyka w zakresie uzależnień	3
8	Warsztaty podnoszące kompetencje rodzicielskie	7
9	Lepsza współpraca między instytucjami	7
10	Monitoring rodzin zagrożonych kryzysem	3
11	Zwiększenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	2
12	Ułatwienie dostępu do terapii rodzinnej i grup wsparcia	5
13	Zwiększenie ilości miejsc w żłobku i przedszkolach	8
14	inne (wpisz własną odpowiedź)	2
15	nie umiem udzielić odpowiedzi	1

Zapytani o działania, które mogłyby przyczynić się do poprawy sytuacji w gminie Wojnicz respondenci wskazali na potrzebę dostępu do poradnictwa specjalistycznego (25 osób), zwiększenia ilości miejsc w Placówkach Wsparcia Dziennego (15 osób), wsparcia dla rodzin w których występuje niepełnosprawność (9 osób), wsparcia asystenta rodziny (9 osób), zwiększenia ilości miejsc w żłobku (8 osób), warsztatów podnoszących kompetencje rodzicielskie i lepszej współpracy między instytucjami (po 7 osób)

10. Z jakich form pomocy korzysta Pani/Pana rodzina

	Odpowiedź	Liczba odpowiedzi
1	Pomoc terapeutyczna	6
2	Wsparcie asystenta rodziny	5
3	Pomoc żywieniowa (Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa)	9
4	Świadczenia rodzinne	11

5	Świadczenie rodzicielskie	1
6	Fundusz Alimentacyjny	2
7	Stypendium	2
8	Zasiłki wypłacane przez Pomoc Społeczną (stałe, okresowe, celowe, dożywianie w szkole, Program posiłków w szkole i w domu)	12
9	Świadczenie pielęgnacyjne	1
10	Zasiłek pielęgnacyjny	2
11	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	1
12	Opieka wytchnieniowa	1
13	Usługi opiekuńcze	0
14	Praca socjalna	3
15	inne (wpisz własną odpowiedź)	1
16	nie korzystam z wsparcia	19

Zapytani o to z jakich form pomocy korzysta ich rodzina, aż 19 respondentów stwierdziło iż nie korzysta z żadnej formy wsparcia oferowanej przez Ośrodek , 12 wskazało na to iż korzysta z zasiłków wypłacanych przez Pomoc Społeczną, 11 wskazało na świadczenia rodzinne, 9 na Program POPŻ, 6 na pomoc terapeutyczną, 5 na wsparcie asystenta rodziny, 3 na pracę socjalną, 2 na fundusz alimentacyjny, stypendium i zasiłek pielęgnacyjny, 1 na świadczenie rodzicielskie, świadczenie pielęgnacyjne, asystenta osoby z niepełnosprawnością, opiekę wytchnieniową. Żaden z respondentów nie korzysta z usług opiekuńczych.

11. Proszę ocenić, które instytucje działające na terenie gminy Wojnicz przyczyniają się do poprawy sytuacji rodzin i w jakim stopniu.

	Odpowiedź	bardzo dobrze		dobrze		przeciętnie		wystarczająco		niewystarczająco		źle	
		%	Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi	%	Liczba odpowiedzi
1	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	30,00%	17	25,00 %	14	10,00 %	6	15,00 %	7	20,00%	12	0,00%	0
2	Urząd Miejski w Wojniczu	10,00%	6	25,00 %	14	30,00 %	17	10,00 %	6	5,00%	3	20,00 %	12
3	Gminne Centrum Kultury	5,00%	3	50,00 %	28	20,00 %	12	10,00 %	6	15,00%	7	0,00%	0
4	Komisariat Policji	10,00%	6	45,00 %	27	15,00 %	7	10,00 %	6	15,00%	7	5,00%	13
5	Służba zdrowia	10,00%	6	30,00 %	17	25,00 %	14	5,00%	3	10,00%	6	20,00 %	12
6	Placówki oświatowe (szkoły, przedszkola, żłobek)	5,00%	3	40,00 %	21	20,00 %	12	5,00%	3	25,00%	14	5,00%	3
7	Organizacje kościelne, parafie	10,00%	6	20,00 %	12	40,00 %	21	20,00 %	12	5,00%	3	5,00%	3

8	Fundacje , stowarzyszenia pozarządowe	0,00%	0	10,00 %	6	40,00 %	21	15,00 %	7	15,00%	7	20,00 %	12
---	--	-------	---	------------	---	------------	----	------------	---	--------	---	------------	----

Spytani o ocenę instytucji z terenu gminy Wojnicz, w jakim stopniu przyczyniają się do poprawy sytuacji rodzin respondenci ocenili zgodnie ze swoją wiedzą iż w dobry sposób lub wystarczający robią to Organizacje Kościelne i parafie(90%), Gminne Centrum Kultury (85%), Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Komisariat Policji (80%), Urząd Miasta(75%), Szkoły i Służba zdrowia(70%), Fundacje i stowarzyszenia (65%).

12. Czy zna Pani/Pan dane kontaktowe instytucji pomocowych, do których można się zwrócić w razie problemów ?

	Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
1	Tak	85,00%	49
2	Nie	15,00%	7

Wynik Ankiety wskazuje że większość osób zna dane kontaktowe instytucji pomocowych i wie gdzie zwrócić się w razie sytuacji kryzysowej

V. ANALIZA SWOT

Jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot. W celu opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 dokonano analizy SWOT.

- * S (strengths) – mocne strony (zalety, atuty);
- * W (weaknesses) – słabe strony (wady, słabości);
- * O (opportunities) – szanse (na korzystną zmianę);
- * T (threats) – zagrożenia (niebezpieczeństwa niekorzystnej zmiany).

MOCNE STRONY

- Realizacja licznych programów osłonowych i profilaktycznych.
- Stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej.
- Dostępność usług opiekuńczych świadczonych rodzinom.
- Zabezpieczenie w budżecie gminy niezbędnych środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny.
- Otwartość Urzędu Miejskiego i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na współpracę ze środowiskiem lokalnym.
- Ogólnie dostępna oferta pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej
Aktywna współpraca instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz rodzin.
- Dobre rozeznanie środowiska lokalnego, bieżąca diagnoza sytuacji rodzin.
- Działalność zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Wsparcie rodzin poprzez zatrudnienie asystenta rodziny

SŁABE STRONY

- Brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia;
- Niechęć do współpracy z asystentem rodziny i pracownikiem socjalnym;
- Wysokie koszty utrzymania rodzin;
- Niski poziom świadomości w sferze opiekuńczo- wychowawczej;
- Brak odpowiednich środków finansowych na działania na rzecz rodziny;
- Ograniczony dostęp do leczenia specjalistycznego (konieczność dojazdu,);
- Brak połączeń komunikacyjnych
- Brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego.
- Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie,
- niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc.
- Brak rodzin wspierających.
- Wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) oraz brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów i zmiany swojej sytuacji.
- Ograniczone środki finansowe na realizację programów i pomoc rodzinom potrzebującym.
- Brak infrastruktury socjalnej (mieszkań socjalnych).
- Niewystarczająca liczba miejsc w instytucjach zapewniających opiekę dla

	dzieci do lat 3 (żłobkach). • Niedostateczna oferta zajęć pozalekcyjnych. • Brak dostatecznej ilości połączeń komunikacyjnych, zwłaszcza z najdalej położonych miejscowości gminy. • Ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej. • Dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje samorządowe
SZANSE • Wzrost świadomości rodzin w tematyce funkcjonowania rodziny; • Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia rodziny; • Optymalne rozpoznanie potrzeb rodziny; • Popularyzacja prawidłowych wzorców rodziny; • Pracownicy służb społecznych przygotowani do pracy z rodziną; • Poprawa warunków życia dzieci niepełnosprawnych;	ZAGROŻENIA • Ubożenie społeczeństwa i wzrost kosztów utrzymania rodziny. • Osłabienie funkcji opiekuńczej rodzin i zanik więzi rodzinnych. • Migracja zarobkowa rodziców i częstsze rozpady rodzin. • Brak możliwości zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych rodzin. • Niedostateczna ilość ofert pracy, niskie kompetencje osób ubiegających się o pracę oraz niewystarczająca ilość połączeń

• Edukacja rodziców w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, radzenia sobie ze stresem, bezradnością, zarządzaniem budżetem domowym. • Wzmacnianie współpracy między instytucjami wspierającymi rodzinę. • Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych i realizacja programów rządowych. • Systematyczne podnoszenie kwalifikacji pracowników GOPS oraz służb wspierających rodzinę. • Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.	komunikacyjnych. • Ograniczone środki finansowe gminy na efektywną pomoc rodzinom. • Wzrost zjawisk niepożądanych i problemów rodzin (przemoc, zaburzenia psychiczne, uzależnienia). • Brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne. • Wzrost liczby zadań zleconych samorządom gminnym bez zabezpieczenia środków finansowych.
---	--

VI. Zasady działania Programu i Adresaci Programu

Organizacja skutecznego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu najbardziej potrzebującym środowiskom na terenie Gminy Wojnicz jest zadaniem niezmiernie ważnym i priorytetowym. Systemowe wsparcie umożliwia zapewnienie potrzebującym jednostkom bezpieczeństwa i stabilizacji, wskazuje jak profesjonalnie, stosownie do okoliczności reagować na potrzeby ludzkie. Koncentracja na rodzinie, jej roli, zasobach i deficytach, związana jest z jej fundamentalnym znaczeniem. Jest ona pierwszym i najważniejszym środowiskiem. To w niej każda osoba od najmłodszych lat obserwuje otaczający świat społeczny, uczy się go nazywać, klasyfikować, uznawać za przyjazny lub wrogi, przyswajać wspólne wartości lub je odrzucać. Świadomie i nieświadomie przejmuje jako własne przekazywane w rodzinie treści, zachowania, zwyczaje, tradycje, co w znacznym stopniu kształtuje późniejszą osobowość. Dlatego tak ważne jest, aby rodzina funkcjonowała prawidłowo, zapewniając odpowiednie warunki do rozwoju wszystkich swoich członków, a w szczególności dzieci.

Należy podkreślić, iż jednym z warunków efektywności Programu jest stała i ścisła współpraca m.in. ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami w tym oświatowymi, podmiotami leczniczymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami

społecznymi. Wspieranie rodziny to ogół działań osób, instytucji, organizacji i służb skierowanych do rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak również zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania ich funkcji. Instytucje i służby są zobligowane do wspierania rodziny i podjęcia stosownych działań. Łączenie kompetencji różnych instytucji podnosi skuteczność udzielanej pomocy i umożliwia szybką reakcję na zaistniały problem. Ponadto kluczową rolę odgrywa podnoszenie kompetencji zawodowych osób realizujących Program. Współpraca podmiotów i wzrost standardów pracy przyczyniają się do skutecznego wspierania rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, którego efektem powinna być poprawa ich funkcjonowania i społecznego postrzegania, jak również udoskonalenie metod i technik świadczonego wsparcia. Szczególne znaczenie w tej kwestii odgrywa praca z rodziną, prowadzona przez zatrudnionego w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wojniczu asystenta rodziny, którego zakres kompetencji określa ustawa o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej, jak i pracowników socjalnych. Dodać należy, że w przypadku, gdy z przeprowadzonego przez pracownika socjalnego wywiadu środowiskowego wynika, iż przyznanie rodzinie asystenta rodziny jest zasadne, ta forma pomocy jest udzielana za zgodą rodziny i na wniosek pracownika socjalnego. Gdy asystent jest wprowadzany do rodziny z nakazu sądu, nie jest wymagana zgoda. W przypadku zaistnienia wskazanych okoliczności asystent rodziny, we współpracy z pracownikiem socjalnym oraz przy aktywnym udziale rodziny, sporządza plan pracy i podejmuje kompleksowe działania. Praca z rodziną to podejmowanie działań w szczególności w formie: konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi, (w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych) czy pomocy prawnej, zwłaszcza w zakresie prawa rodzinnego. Prowadzona praca z rodziną ma na celu zapobieganie umieszczeniu w pieczy zastępczej dzieci z rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zaś w przypadku zaistniałej już sytuacji – powrót dzieci do środowiska naturalnego.

Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań, a rodzina jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności opiekuńczo-wychowawcze, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Rosnące zagrożenia wywierają potrzebę tworzenia Programu oraz wspierania rodziny. W związku z powyższym podstawowym założeniem Programu jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci, ponieważ rodzina to „podstawowe środowisko życia i wychowania dziecka”.

Wszelkie działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są ważne ze względów społecznych, ekonomicznych i mają znaczenie dla wizerunku Gminy i rozwoju regionu.

Obszarem do podejmowania działań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

będzie zatem profilaktyka, wsparcie i przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego i optymalnego funkcjonowania poprzez:

1. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.
2. Wspieranie rodzin o niskim statusie materialnym, szczególnie z problemami niepełnosprawności i bezrobocia:
 - 1) aktywizacja zawodowa rodzin z problemem bezrobocia,
 - 2) zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich i zagrożonych dysfunkcjami rodzin posiłków w szkole,
 - 3) współorganizowanie i współfinansowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin,
 - 4) udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów, pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne i podręczniki,
 - 5) współpraca wszystkich instytucji organizacji na terenie gminy Wojnicz zajmujących się pomocą rodzinie,
 - 6) dostarczenie usług i świadczenie pomocy społecznej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych i rodzinom z problemem niepełnosprawności.
3. Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach.
4. Wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny:
 - 1) promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psycho – edukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci, zwłaszcza w zakresie konstruktywnego spędzania czasu wolnego, edukacji, doboru właściwych metod wychowania, radzenia sobie w kryzysie,
 - 2) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie aktywności rodziny, poprzez działania realizowane w środowisku lokalnym,
 - 3) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród mieszkańców gminy,
 - 4) współpraca wszystkich podmiotów pracujących na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny,
 - 5) aktywizacja seniorów do życia w środowisku rodzinnym i lokalnym.
5. Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
6. Zapewnienie dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi różnych form pomocy:
 - 1) rozwój i wzbogacenie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych,
 - 2) współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych,
 - 3) organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych,
 - 4) aktywizacja młodego pokolenia poprzez promowanie idei wolontariatu,
 - 5) wspieranie świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży ze środowisk wymagających wsparcia,
 - 6) uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży,
 - 7) wspieranie dzieci z rodzin nie posiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień.

Realizowane w ramach niniejszego Programu zadania koncentrować będą się na zasadach pomocniczości o charakterze profilaktycznym i aktywizującym m. in. na podtrzymywaniu i utrwalaniu samodzielności rodzin ze szczególnym uwzględnieniem pracy asystenta rodziny oraz zwiększenie roli działań profilaktycznych, osłonowych oraz aktywnych form pomocy zarówno dziecku, jak i jego rodzinie. Zadania przyjęte do realizacji w ramach niniejszego Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w aktach prawnych i dokumentach strategicznych.

VII. Zadania

Głównym założeniem Programu jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia umożliwiającego poprawę sytuacji społecznej rodzin oraz wsparcie ich w prawidłowym funkcjonowaniu poprzez realizowanie skoordynowanej polityki przez wyspecjalizowane instytucje na szczeblu lokalnym. Cele szczegółowe stanowią kontynuację działań zawartych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2021 – 2024

Cel główny Programu:

Celem głównym Programu jest: **Poprawa funkcjonowania i jakości życia rodzin borykających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz zagrożonych dysfunkcjami zamieszkujących na terenie gminy Wojnicz.**

Cele szczegółowe oraz zadania Programu zostały przedstawione w poniższym zestawieniu:

Cel szczegółowy nr 1: Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

L. p.	Sposób realizacji	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźniki/mierniki
1	Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc.	2025 -2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojniczu	- Przyczyny udzielania pomocy. - Liczba rodzin objętych wsparciem. - Rodzaje udzielanej pomocy
2	Współpraca z instytucjami świadczącymi pomoc na rzecz rodziny-kuratorami sądowymi, policją, szkołami.	2025- 2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojniczu	- Liczba podjętych kontaktów. - Liczba osób objętych wsparciem.
3	Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie.	2025 -2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojniczu	- Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej
4	Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.	2027 -2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojniczu Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- Liczba osób, które podjęły terapię. - Liczba założonych Niebieskich Kart. - Liczba osób, które zostały skierowane na Programy korekcyjne

5	Działania zmierzające do powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny naturalnej.	2025 -2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojniczu Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	- Liczba rodzin (dzieci w tych rodzinach) w sprawie których asystent rodziny współpracuje z PCPR - Liczba dzieci które przebywają w pieczy zastępczej rodzinnej/instytucjonalnej - Liczba dzieci, które wróciły do rodziny biologicznej
---	--	------------	--	--

Cel szczegółowy nr 2 : Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

L p.	Sposób realizacji	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźniki/mierniki
1	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom. Ochrona rodzin przed utratą bezpieczeństwa socjalnego.	2025 -2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojniczu	- Liczba i formy udzielonej pomocy. - Liczba rodzin i dzieci w rodzinach objętych pomocą.
2	Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu”	2025- 2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojniczu	- Liczba dzieci i osób dorosłych korzystających z Programu w formie gorących posiłków . - Liczba dzieci i osób dorosłych które korzystają z Programu w formie zasiłku celowego
3	Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów „Stypendia szkolne”	2025 -2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojniczu	- Liczba rodzin korzystających z tej formy wsparcia, liczba dzieci w tych rodzinach

4	Realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych Karta Dużej Rodziny	2027 -2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojniczu	- Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny
5	Zapewnienie pomocy żywnościowej dla rodzin wymagających wsparcia w ramach programu POPŻ	2025 -2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojniczu Caritas diecezji Krakowskiej	- Liczba rodzin objętych wsparciem - Liczba osób, które zostały objęte wsparciem. - Liczba wydanych paczek żywnościowych
6	Realizacja programu „Pomoc Lekowa dla mieszkańców gminy Wojnicz	2025-2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojniczu	- Liczba osób które korzystają z Programu - Liczba wypłaconych świadczeń
7	Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	2025 -2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojniczu	- Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej - Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej
8	Zapewnienie zorganizowanego wypoczynku letniego i w czasie ferii zimowych dla dzieci rodzin z terenu gminy Wojnicz	2025-2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojniczu, Podmioty Zewnętrzne Szkoly Stowarzyszenia	- Liczba rodzin korzystających z tej formy wsparcia, liczba dzieci w tych rodzinach

Cel szczegółowy nr 3 : Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom biologicznym w celu prawidłowego pełnienia funkcji opiekuńczo wychowawczych.

L p.	Sposób realizacji	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźniki/mierniki
------	-------------------	-----------------	---------------------	--------------------

1	Pomoc w dostępie do konsultacji specjalistycznych: -Poradni Psychologiczno Pedagogicznych , -Poradni Terapeutycznej i Leczenia Uzależnień i Współuzależnień, -Punktu Konsultacyjnego -Ośrodka Interwencji Kryzysowej	2025-2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojniczu Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Punkt Konsultacyjny w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej Poradnia Psychologiczno-pedagogiczna Ośrodek interwencji kryzysowej	- Liczba dzieci skierowanych do PPP, - Liczba osób, które podjęły terapię, - Liczba osób, które ukończyły terapię, - Liczba osób korzystających z Punktu Konsultacyjnego, - Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OIK
2	W zależności od zdiagnozowanych potrzeb zapewnienie opieki rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych przez asystenta rodziny.	2025-2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojniczu, Asystent rodziny	- Liczba rodzin(liczba dzieci w rodzinach) objętych wsparciem asystenta rodziny z nakazu sądu, - Liczba rodzin(liczba dzieci w rodzinach) objętych wsparciem asystenta rodziny dobrowolnie
3	Kształtowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny i edukowanie poprzez organizowanie warsztatów oraz imprez Integracyjnych dla rodzin z dziećmi	2025-2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojniczu Asystent rodziny Pracownicy socjalni Placówki Wsparcia Dziennego Placówki Oświatowe	- Liczba dzieci korzystających ze wsparcia Placówek Wsparcia Dziennego, - Liczba warsztatów dla rodziców zorganizowanych w PWD, Szkołach, - Liczba osób(rodzice/dzieci) korzystających z porad psychologicznych udzielanych w Placówkach/ Szkołach, - Liczba zorganizowanych imprez integracyjnych.
4	Udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny w szkoleniach podnoszących umiejętności zawodowe.	2025-2027	Pracownicy Socjalni Asystent Rodziny	- Liczba odbytych szkoleń i konferencji, - Liczba osób przeszkolonych
5	Rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów w rodzinach.	2025-2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojniczu Asystent rodziny Pracownicy socjalni Placówki Wsparcia Dziennego Zespół Interdyscyplinarny ds.	- Liczba rodzin objętych wsparciem, - Liczba spotkań grup diagnostyczno pomocowych, - Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego, - Liczba podejmowanych interwencji kryzysowych. - Liczba założonych Niebieskich Kart. - Liczba zakończonych Niebieskich Kart

			Przeciwdziałania Przemocy Domowej Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Komisariat Policji w Wojniczu-dzielnicy	
6	Wdrażanie Programów profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci	2025-2027	Placówki Oświatowe Placówki Wsparcia Dziennego Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Podmioty zewnętrzne	- Liczba realizowanych Programów, - Liczba dzieci biorących udział w Programach, - Liczba placówek realizujących Programy Profilaktyczne
7	Działalność Placówek Wsparcia Dziennego	2025-2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojniczu Powiat Tarnowski Gmina Wojnicz	- Liczba dzieci korzystających z zajęć w PWD (Wojnicz/Sukmanie) - Liczba zajęć specjalistycznych
8	Organizacja zajęć pozalekcyjnych	2025-2027	Gminny Ośrodek Kultury, Placówki Oświatowe Stowarzyszenia	- Liczba zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych - Liczba dzieci biorących udział w zajęciach
9	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	2025-2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojniczu Ośrodki Zdrowia z terenu gminy Wojnicz	- Liczba rodzin objętych monitoringiem - Liczba dzieci w tych rodzinach

VIII. Przewidywane efekty realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 -2027 w Gminie Wojnicz

Spodziewane efekty realizacji programu są następujące:

- Poprawa funkcjonowania dziecka- rodziny w społeczeństwie;
- Stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dzieci i rodzin;
- Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego rodzin;
- Zminimalizowanie problemów opiekuńczo- wychowawczych w rodzinach wymagających wsparcia;
- Zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych rodzin, celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych i wykluczenia społecznego;
- Umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny biologicznej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji;
- Aktywizacja zawodowa i usamodzielnienie osób w rodzinach dysfunkcyjnych, będącymi beneficjentami Pomocy Społecznej;

IX. Finansowanie

Finansowanie Programu odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Wojnicz, budżetu państwa oraz środków pozyskanych z innych źródeł.

X. Beneficjenci Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 z terenu miasta i gminy Wojnicz.

1. Rodziny z terenu miasta i gminy Wojnicz ze szczególnym uwzględnieniem rodzin niewydolnych wychowawczo, rodzin dotkniętych przemocą, problemem alkoholowym, jak również rodzin, w których wychowuje się dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.
2. Dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym.
3. Instytucje oraz zatrudnieni w nich pracownicy działający na rzecz rodzin (jako beneficjenci pośredni).

XI. Monitorowanie i ewaluacja

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojniczu, który na bieżąco będzie prowadził diagnozę celem dostosowania działań do potrzeb.

Monitoring realizacji Programu umożliwi rozpoznanie ilościowe rodzin wymagających pomocy, ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację, stan zaawansowania prowadzonych działań oraz zebranie informacji, które dostarczą podstaw do planowania działań profilaktycznych na lata następne oraz przesłanek do oceny ich skuteczności. Ewaluacja Programu odbywać się będzie poprzez sporządzenie sprawozdań z przeprowadzonych działań, w tym rocznego sprawozdania z realizacji

zadań z zakresu wspierania rodziny wraz z przedstawionymi potrzebami związanymi z realizacją zadań i przedłożone zostanie zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku Radzie Miejskiej w Wojniczu. W sprawozdaniu ujęte zostaną niżej wymienione dane:

1. liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej;
2. liczba rodzin/ dzieci w tych rodzinach, korzystających z programu „Posiłek w szkole i w domu” w formie zasiłku z Programu i w formie gorącego posiłku finansowanego z Programu ;
3. liczba rodzin uprawnionych do pobierania zasiłków rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
4. liczba rodzin i dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny;
5. liczba rodzin objętych pracą socjalną;
6. liczba prowadzonych procedur Niebieskie Karty;
7. liczba pracowników socjalnych uczestniczących w szkoleniach i konferencjach;
8. liczba osób korzystających z porad specjalistów w ramach nieodpłatnych porad;
9. liczba dzieci w placówkach wsparcia dziennego;
10. liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej i placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
11. liczba dzieci powracających z systemu pieczy zastępczej do rodzin naturalnych;
12. kwota wydatków poniesionych na utrzymanie dzieci w systemie pieczy zastępczej(w rodzinach zastępczych i w instytucjonalnej pieczy zastępczej) w roku sprawozdawczym;
13. Wydatki związane z wykonywaniem zadań z zakresu pracy z rodziną asystenta przez asystenta rodziny w roku sprawozdawczym;
14. potrzeby związane z wykonywaniem zadań z zakresu pracy z rodziną asystenta przez asystenta rodziny na kolejny rok;
15. Potrzeby związane z pobytem dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej realizowane przez GOPS na kolejny rok

XII. Zakończenie

Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin z Gminy Wojnicz. Wspieranie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami przy wykorzystaniu własnych umiejętności. Wsparcie instytucjonalne będzie zapewnione w sytuacji, gdy rodzina będzie musiała zmierzyć się z problemami, których nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać.